UDKAST af 5. juli 2022

Forslag

til

Lov om ændring af lov om planlægning, lov om Planklagenævnet og lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet

(Fremme af vedvarende energi i planlægningen, herunder effektivisering af klagesagsbehandling)

§ 1

I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1157 af 1. juli 2020, som ændret ved § 6 i lov nr. 1833 af 8. december 2020 og § 2 i lov nr. 573 af 10. maj 2022, foretages følgende ændringer:

1. I *§ 1, stk. 1,* indsættes efter »miljø«: »samt klima«.

2. I *§ 1, stk. 2, nr. 5,* indsættes efter »og at«: »udledning af drivhusgasser,«.

3. I *§ 11 a, stk. 1, nr. 16,* indsættes efter »landskaber,«: »dog med mulighed for planlægning for opstilling af vindmøller og solceller i landskaber, der kan karakteriseres som herregårdslandskaber eller godslandskaber«.

4. I *§ 29, stk. 1,* indsættes efter »miljøbeskyttelse«: »samt klima«.

§ 2

I lov om Planklagenævnet, jf. lov nr. 1658 af 20. januar 2016, foretages følgende ændringer:

1. *§ 4, stk. 2,* ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 2.* I sager, der afgøres af nævnet, træffes afgørelsen på et møde, medmindre formanden finder det ubetænkeligt, at afgørelsen træffes af nævnet på skriftligt grundlag.

Stk. 3. Nævnet er beslutningsdygtigt, når mindst 10 af nævnets 11 medlemmer, herunder formanden, er til stede eller deltager i den skriftlige behandling af sagen.

UDKAST

Stk. 4. Nævnets afgørelse træffes ved stemmeflerhed. Ved stemmelighed ved afstemning med 10 medlemmer foretages en skriftlig votering af det 11. medlem med henblik på at opnå stemmeflerhed.«

2. Efter § 4 indsættes:

»**§ 4 a.** Nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Stk. 2. Hvis en klage indeholder flere klagepunkter, kan nævnet begrænse sin prøvelse til de væsentlige forhold.«

3. I *§ 10* indsættes som *stk. 3:*

»*Stk. 3.* Ansatte i Nævnenes Hus varetager deres opgaver for nævnet, som var de organisatorisk ansat direkte i nævnet.«

§ 3

I lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. lov nr. 1715 af 27. december 2016, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 900 af 21. juni 2022, foretages følgende ændring:

1. I *§ 14* indsættes som *stk. 2:*

»*Stk. 2.* Ansatte i Nævnenes Hus varetager deres opgaver for nævnet, som var de organisatorisk ansat direkte i nævnet.«

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2023.

Stk. 2. Lovens § 1 finder ikke anvendelse på planforslag, der offentliggøres før lovens ikrafttræden. For sådanne planforslag finder de hidtil gældende regler anvendelse.

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Danmark og Europa står i den alvorligste sikkerhedspolitiske krise siden den kolde krig. Vores tryghed og sikkerhed er under pres fra Rusland. Derfor indgik regeringen i april 2022 et nationalt kompromis om Danmarks sikkerhedspolitik med Venstre, Konservative, Socialistisk Folkeparti og Radikale Venstre.

Samtidig præsenterede regeringen det klima- og sikkerhedspolitiske udspil "Danmark kan mere II – Uafhængighed af russisk gas. Danmark skal være grønnere og sikrere". Regeringen ønsker med udspillet at gøre Danmark uafhængig af russisk gas hurtigst muligt og øge farten i den grønne omstilling. Derfor skal der mere fart på udbygningen af anlæg, der producerer vedvarende energi.

En del af løsningen er at øge udbygningen af landvindmøller og solceller betydeligt, da det anslås, at produktionen af grøn strøm skal firedobles. Solcelleparker og landvindmøller kan levere billig grøn energi hurtigt i årene frem mod 2030. Grøn strøm kan erstatte benzin og diesel i vores biler, naturgas i vores huse og erstatte olie, kul og gas i industrien. Og den grønne strøm skal omdannes til grønne brændstoffer til fx fly, skibe og tung transport. Det vil både fremme vores uafhængighed af energiforsyning fra andre lande, gavne klimaet og bidrage til bedre sundhed og livskvalitet. På grund af den sikkerhedspolitiske krise skal udbygning af vedvarende energi derfor spille en større rolle i den fysiske planlægning, end det er tilfældet i dag.

Som opfølgning på aftalen *Danmark i bedre balance – Bedre rammer for kommuner, borgere og virksomheder i hele landet* mellem Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti blev der i 2017 vedtaget en række ændringer af planloven. Samtidig blev naturbeskyttelseslovens regler om strandbeskyttelse, klitfredning og sø- og åbeskyttelseslinjen ændret, og der blev etableret nye klagenævn på planområdet og miljøområdet. Partierne aftalte endvidere, at der skulle gennemføres en evaluering. Det er sket med Bolig- og Planstyrelsens *Evaluering af planloven m.v. 2021* fra marts 2021.

Det fremgår af evalueringen, at planlægning for vindmøller på land og solcelleanlæg er en væsentlig del af den grønne omstilling og en kommunal opgave, som i lighed med øvrige planlægningsopgaver kræver afvejning af ofte modsatrettede hensyn og interesser. Det ses ofte i forbindelse med opsætning af vindmøller og store solcelleanlæg i det åbne land, at trods mange kommuners og borgeres ønske om at bidrage til den grønne omstilling opstår der i forbindelse med den kommunale planlægning konflikter i forhold til naboer, kulturlandskaber mv. Derfor er der behov for bedre planlægningsmæssige redskaber.

Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti har den 15. juni 2022 med aftale om "*Opfølgning på evaluering af planloven mv.*" aftalt at følge op på evalueringen og gennemføre en række ændringer af planloven og anden relevant lovgivning.

Aftaleparterne er enige om, at kommunerne skal have bedre muligheder for at gennemføre en planlægning, der kan mindske udledningen af klimagasser, øge modstandsdygtigheden i forhold til klimaforandringer samt styrke natur og bæredygtighed. Med henblik på at give kommunerne nye muligheder for at varetage klimahensyn og understøtte den grønne omstilling i deres planlægning er det aftalt, at:

- planlovens formålsbestemmelse udvides til at omfatte klima på linje med miljø, natur samt vækst og udvikling, og
- det statslige tilsyn med kommunernes planlægning fokuseres for at sikre klarere rammer for planlægningen for VE-anlæg.

UDKAST

Endvidere fremgår det af aftalen, at aftaleparterne er enige om, at et velfungerende klagesystem er afgørende for, at planloven fungerer efter hensigten. Det er vigtigt, at borgere, virksomheder og myndigheder oplever et klagesystem med hurtige og smidige processer, der understøtter udviklingen i Danmark. Med henblik på at fremme hurtige og smidige klageprocesser er aftaleparterne enige om, at:

- fuldtidsansatte medarbejdere i Nævnenes Hus skal have mulighed for at repræsentere Planklagenævnet og Miljø- og Fødevareklagenævnet i retssager, herunder møde i retten, og
- kravet om et fuldtalligt nævn i Planklagenævnet ophæves, og der indføres krav om, at et fraværende medlem ikke må kunne have haft den afgørende stemme.

Desuden finder Erhvervsministeriet, at der er behov for at præcisere, at Planklagenævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over, og at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentlige forhold, hvis en klage indeholder flere klagepunkter.

Endelig indgik regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Alternativet og Kristendemokraterne den 25. juni 2022 stemmeaftalen "Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022, Et grønnere og sikrere Danmark."

Af aftalen fremgår, at Danmark og Europa skal være sikrere og grønnere. Det kræver en markant udbygning af vedvarende energikilder – både frem mod 2030 og i årene efter. Klimaaftalen indeholder bl.a. "Delaftale om mere grøn strøm 2022", hvoraf fremgår, at aftalepartierne er enige om at sikre rammevilkår, der kan muliggøre en firedobling af den samlede elproduktion fra solenergi og landvind frem mod 2030. Endvidere fremgår det af delaftalen, at en firedobling af den samlede produktion fra solenergi og landvind kræver, at en meget omfattende arealplanlægning falder på plads i de kommende år, og at arealplanlægningen bliver fulgt op af en hurtig VE-udbygning på landet og i byerne.

Med henblik på at fjerne yderligere barrierer for opsætning af vedvarende energi er aftalepartierne enige om, at der skal gennemføres en ændring af planloven, der muliggør opsætning af VE-anlæg i såkaldte herregårdslandskaber, således at det sikres, at flere arealer i det åbne land kan anvendes til produktion af vedvarende energi. Indenrigs- og boligministeren vil kunne gøre indsigelse, hvis der er tale om et herregårdslandskab af en særlig kvalitet. Det vil i sådanne tilfælde være indenrigs- og boligministerens kompetence at afveje den nationale interesse i bevarelse af et særligt herregårdslandskab over for den nationale interesse i udbygning af vedvarende energi.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Klima i planlovens formålsbestemmelse

2.1.1. Gældende ret

Af § 1, stk. 1, i lov om planlægning (lovbekendtgørelse nr. 1157 af 1. juli 2020 med senere ændringer) fremgår, at loven har til formål at sikre en sammenhængende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen, medvirker til at værne om landets natur og miljø og skaber gode rammer for vækst og udvikling i hele landet, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag med respekt for menneskets livsvilkår, bevarelse af dyre- og planteliv og øget økonomisk velstand.

Varetagelse af klimahensyn er således ikke en del af formålet med planloven.

UDKAST

2.1.2. Indenrigs- og Boligministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Der skal frem mod 2030 ske en markant udbygning af den samlede elproduktion fra solenergi og landvind. For at sikre bedre rammer for en sådan udbygning skal klimahensyn kunne spille en større rolle og indgå på linje med andre hensyn i den fysiske planlægning efter planloven.

Der er i dag begrænsede muligheder for at varetage klimahensyn i planlægning efter planloven, da klima ikke fremgår eksplicit af lovens formål. Det foreslås derfor, at § 1, stk. 1 og 2, udvides, så lovens formålsparagraf afspejler ønsket om, at varetagelse af klimahensyn sidestilles med varetagelse af hensyn til miljø, natur samt vækst og udvikling.

Den foreslåede ændring vil give mulighed for ved planlægning og administration efter planloven at varetage klimahensyn, dvs. at varetage ønsket om at forebygge udledning af drivhusgasser, som i denne sammenhæng er en samlebetegnelse for luftarter, der bidrager til drivhuseffekten.

Udvidelsen af formålsbestemmelsen vil gøre det muligt for kommunerne at varetage klimahensyn som et lovligt hensyn i deres planlægning. En sådan udvidelse af formålsbestemmelsen er endvidere en forudsætning for, at kommunerne senere kan gives mere specifikke muligheder for at varetage klimahensyn i især lokalplanlægningen og herved medvirke til en reduktion af udledningen af drivhusgasser.

Udvidelsen af formålsbestemmelsen vil herunder sikre, at det ligger inden for planlovens formål at varetage klimahensyn ved indenrigs- og boligministerens varetagelse af nationale interesser i forbindelse med den kommunale planlægning efter lovens § 29, stk. 1, og klima- energi- og forsyningsministerens varetagelse af særlige hensyn efter planlovens § 29, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 1 og 2, og bemærkningerne hertil.

2.2. Vedvarende energianlæg i herregårds- og godslandskaber

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Landskabsudpegninger

Af planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 16, fremgår, at kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for sikring af landskabelige bevaringsværdier og beliggenheden af områder med landskabelig værdi, herunder større, sammenhængende landskaber.

Det er således kommunalbestyrelsen, der i kommuneplanen udpeger de landskaber, der af kommunen er vurderet som bevaringsværdige. Oftest er udpegningerne i kommuneplanen ledsaget af retningslinjer om, at landskabet skal bevares mere eller mindre uberørt.

Landskabsudpegningerne benævnes samlet ”Bevaringsværdigt landskab og Større sammenhængende landskaber”, og kan omfatte arealer, der af kommunerne er karakteriseret som f.eks. herregårdslandskab eller godslandskab, som kystlandskab eller fjordlandskab (d.v.s. i kystnærhedszonen), som ådal m.fl.

Områder, der af kommunerne er udpeget som ”Bevaringsværdigt landskab og Større sammenhængende landskaber”, kan dog være helt eller delvist overlappende, ligesom et herregårdslandskab/godslandskab f.eks. tillige kan ligge i et kystlandskab eller et fjordlandskab. Landskabsudpegningerne omfatter cirka halvdelen af Danmarks areal. Derudover kan bl.a. herregårdslandskaber/godslandskaber være omfattet af egentlige fredninger efter naturbeskyttelsesloven enten pga. naturindholdet eller som kulturlandskaber.

UDKAST

Betegnelsen ”herregårdslandskab” eller ”godslandskab” anvendes af nogle kommuner i forbindelse med deres kortlægning af landskabet i kommunen. Ved kortlægningen opdeles og beskrives de forskellige landskabsområder ved brug af den såkaldte landskabskaraktermetode. Betegnelsen ”herregårdslandskab” eller ”godslandskab” bruges om typer af landskaber, som har nogle karakteristika, som er bestemt af beliggenheden af og udviklingen af herregårdene tilbage i tiden. Disse landskaber er kendetegnet af store, åbne flader med meget begrænset bebyggelse og er omkranset af skove med indslag af enkeltstående træer og mindre træbevoksninger. De landskabsmæssige bevaringsværdier indgår i et samspil med de mere kulturmæssige beskyttelsesværdier omkring selve hovedbygningen med parkanlæg mv. og større avlsbygninger mv. Det indgår ikke i kortlægningen af selve landskabets karakter, hvorvidt den pågældende ejendom i sig selv har status som en herregård eller et gods.

2.2.1.2. Nationale interesser

Af planlovens § 29, stk. 1, fremgår, at indenrigs- og boligministeren skal fremsætte indsigelse over for et forslag til kommuneplan og ændringer til en kommuneplan, der ikke er i overensstemmelse med nationale interesser vedrørende vækst og erhvervsudvikling, natur- og miljøbeskyttelse, kulturarvs- og landskabsbevarelse, hensyn til nationale og regionale anlæg eller regler og beslutninger efter lovens § 3. Pligten gælder dog ikke, hvis forholdet er af underordnet betydning. Indenrigs- og boligministeren udøver indsigelsesbeføjelsen efter stk. 1 på vegne af samtlige statslige myndigheder.

Beføjelsen i § 29, stk. 1, er eksempelvis anvendt til indsigelser mod kommuneplanlægning for byggeri i bevaringsværdige landskaber, jf. planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 16, herunder i herregårds- og godslandskaber, hvis det er vurderet, at planlægning for opstilling af vindmøller eller solceller er i strid med den nationale interesse i at sikre beskyttelsen af de landskaber, der er udpeget som bevaringsværdige i kommuneplanen.

Af planlovens § 29, stk. 3, fremgår, at en minister kan fremsætte indsigelse mod et lokalplanforslag ud fra de særlige hensyn, ministeren varetager. Det fremgår af forarbejderne til § 29, stk. 3, at det som udgangspunkt er den pågældende minister, der fremsætter indsigelse, da det skal sikre, at de forhold, der gøres indsigelse mod, er af væsentlig national interesse, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 121 som fremsat, side 15. Det er således forudsat i lovens forarbejder, at en indsigelse efter planlovens § 29, stk. 3, skal være motiveret i bl.a. varetagelse af de nationale interesser, den pågældende minister varetager.

En indsigelse efter planlovens § 29 har den retsvirkning, at kommunalbestyrelsen ikke kan vedtage det pågældende planforslag endeligt, jf. planlovens § 28, stk. 1. Planforslaget kan først vedtages, når der er opnået enighed mellem parterne, eller hvis indsigelsen i øvrigt frafaldes.

Efter planlovens § 2 a offentliggør indenrigs- og boligministeren hvert fjerde år en oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen, herunder de interesser, der er fastlagt i medfør af planloven og lovgivningen i øvrigt. Oversigten kan ikke anses for udtømmende, men den sammenfatter de på offentliggørelsestidspunktet gældende, juridiske krav til kommunernes planlægning, der følger af lovgivningen, og som kan forventes at blive varetaget ved, at staten fremsætter indsigelse.

I relation til den nationale interesse vedrørende landskab, som skal varetages i den kommunale planlægning, fremgår det af ”Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen” fra 2018, at det er en national interesse, at kommuneplanerne indeholder retningslinjer til sikring af større, sammenhængende landskaber, som i udgangspunktet friholder dem for større byggerier og tekniske anlæg, der slører landskabssammenhængene eller forringer mulighederne for at forbedre landskaberne, jf. planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 16.

UDKAST

Uanset om der er tale om kommuneplanlægning, jf. planlovens § 29, stk. 1, eller lokalplanlægning, jf. planlovens § 29, stk. 3, varetages den nationale interesse vedrørende landskab i alle tilfælde på baggrund af og i overensstemmelse med oversigt over nationale interesser, jf. planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 16.

2.2.1.3. Fredede arealer

Arealer kan endvidere være omfattet af en fredning i henhold til naturbeskyttelseslovens kapitel 6, jf. bekendtgørelse nr. 1986 af 27. oktober 2021 af lov om naturbeskyttelse. Det fremgår af lovens § 33, at fredningsnævnet til varetagelse af de formål, der er nævnt i lovens § 1, kan gennemføre fredning af landarealer og ferske vande efter reglerne i lovens kapitel 6.

Fredninger kan således gennemføres til varetagelse af alle de formål, der fremgår af formålsbestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 1. Fredninger kan bl.a. have til formål at sikre en særlig beskyttelse af dyr, planter og deres levesteder eller landskabelige, kulturhistoriske og naturvidenskabelige værdier. En fredning kan desuden indeholde bestemmelser om forbedring og genopretning af naturen. Endvidere kan en fredning regulere befolkningens adgang til færdsel og ophold i naturen.

En fredning kan medføre væsentlige begrænsninger på et områdes fremtidige anvendelsesmuligheder, og en fredning indebærer hel eller delvis afståelse af lodsejernes rettigheder over de omfattede arealer og ejendomme. Derfor gennemføres fredninger i en særlig myndighedsstruktur med en bestemt procedure, og der bliver udbetalt erstatning til lodsejerne for de tab, en fredning medfører.

2.2.1.4. Kystnærhedszonen

Af planlovens § 5 a fremgår, at kystnærhedszonen uden for udviklingsområder, skal søges friholdt for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af kystnærhed. Kystnærhedszonen er en cirka 3 km bred zone, der omfatter landzonerne og sommerhusområderne i kystområderne. Kystnærhedszonen har til formål at friholde kystlandskaberne for byggeri og andre anlæg, der ikke er afhængige af en kystnær lokalisering, og der gælder derfor særlige krav til planlægningen i kystnærhedszonen. Efter planlovens § 5 b gælder således for planlægningen i kystnærhedszonen uden for udviklingsområder, at der kun må inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering.

Efter administrativ praksis er der en funktionel begrundelse for opstilling af vindmøller i kystnærhedszonen, hvor vindforholdene er mere velegnede end længere inde i landet. Efter administrativ praksis er der ikke en generel funktionel begrundelse for opstilling af solceller i kystnærhedszonen, men der kan efter en konkret vurdering være en særlig planlægningsmæssig begrundelse for opstilling af solceller f.eks. i tilknytning til vindmøller eller til eksisterende tekniske anlæg i kystnærhedszonen, ligesom opstilling af solceller i kystnærhedszonen som udgangspunkt skal ske længst muligt væk fra kysten.

2.2.1.5. Anden lovgivning

Bevaringsværdige landskaber og større, sammenhængende landskaber, herunder landskaber, der er karakteriseret som herregårdslandskab eller godslandskab, kan alt efter den konkrete lokalisering og beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt endvidere være omfattet af andre regler i planloven og naturbeskyttelsesloven og af skovlovens regler m.v.

2.2.2. Indenrigs- og Boligministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

For at muliggør den store udbygning af vedvarende energi på land frem mod 2030, er det besluttet at reducere arealbegrænsninger og fjerne barriere for opsætning af vedvarende energi. Der skal derfor være

UDKAST

mulighed for at planlægge for vindmøller og solcelleanlæg i områder, der kan karakteriseres som herregårdslandskaber eller godslandskaber. Herregårdslandskaber og godslandskaber kortlægges på baggrund af de samme landskabsmæssige karaktertræk.

Det betyder, at en udpegning i kommuneplanen af et område som bevaringsværdigt landskab – hvis området i kommuneplanlægningen er karakteriseret som et "herregårdslandskab" eller "godslandskab" – ikke må være til hinder for opstilling af vindmøller og solcelleanlæg i det pågældende område.

Tilsvarende bør der kunne planlægges for vindmøller og solcelleanlæg, hvis et område efter landskabskaraktermetoden kan karakteriseres som "herregårdslandskab" eller "godslandskab" - også i de tilfælde, hvor området i kommuneplanlægningen er udpeget med en anden, landskabelig betegnelse,

Der foreslås en ændring af planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 16, hvorved planlovens krav om, at kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for sikring af landskabelige bevaringsværdier og beliggenheden af områder med landskabelig værdi, herunder større, sammenhængende landskaber, lempes for så vidt angår landskaber, der kan karakteriseres som herregårdslandskab eller godslandskab.

Med den foreslåede ændring får kommunerne mulighed for, men ikke pligt til at planlægge for opstilling af vindmøller og solceller i landskaber, der kan karakteriseres som herregårdslandskaber eller godslandskaber, hvis kommunen efter en samlet vurdering finder det hensigtsmæssigt. Dette gælder uanset, om de pågældende landskaber er udpeget med denne betegnelse i kommuneplanen eller ikke.

Med den foreslåede ændring vil der som udgangspunkt ikke kunne gøres indsigelse efter planlovens § 29, stk. 1, mod kommuneplanlægning for vindmøller eller solceller i landskaber, der kan karakteriseres som herregårds- eller godslandskaber, med henvisning til varetagelse af nationale interesser i at bevare sådanne landskabelige værdier. Staten vil fortsat efter omstændighederne skulle gøre indsigelse, hvis det af andre grunde vurderes, at der er tale om et værdifuldt landskab af national interesse - f.eks. en ådal – uanset, om landskabet tillige kan karakteriseres som et herregårds- eller godslandskab.

Da forslaget har til formål at åbne mulighed for planlægning af vindmøller og solceller i sådanne landskaber - og da også statens varetagelse af nationale interesser efter planlovens § 29, stk. 3, vedrørende landskabelige værdier sker på baggrund af den nationale interesse vedrørende landskab - vil der som udgangspunkt heller ikke efter planlovens § 29, stk. 3, kunne gøres indsigelse mod lokalplanlægning for vindmøller eller solceller i landskaber, der kan karakteriseres som herregårds- eller godslandskaber med henvisning til de særlige hensyn, ministeren varetager, til bevarelse af disse landskabelige værdier. Staten vil fortsat efter omstændighederne kunne gøre indsigelse, hvis det af andre grunde vurderes, at der er tale om et værdifuldt landskab af national interesse – f.eks. en ådal – uanset, om landskabet tillige kan karakteriseres som herregårdslandskab eller godslandskab.

Indenrigs- og boligministeren vil dog efter omstændighederne skulle gøre indsigelse efter planlovens § 29, stk. 1, mod et kommuneplanforslag, hvis det pågældende område kan karakteriseres som et herregårdslandskab eller godslandskab af en særlig kvalitet. Indenrigs- og boligministeren vil endvidere efter omstændighederne kunne gøre indsigelse efter planlovens § 29, stk. 3, mod et lokalplanforslag, hvis det pågældende område kan karakteriseres som et herregårdslandskab eller godslandskab af en særlig kvalitet.

Det vil efter både § 29, stk. 1 og stk. 3, være indenrigs- og boligministerens kompetence at afveje den nationale interesse i bevarelse af et herregårdslandskab eller godslandskab af en særlig kvalitet over for den nationale interesse i udbygning af vedvarende energi.

Et herregårds- eller godslandskab af en særlig kvalitet kan f.eks. være et landskab, som markant illustrerer herregårdens eller godsets historie ved at rumme store, sammenhængende flader af landbrugsarealer indrammet af tydelige skovbryn, ligesom indslag af søer og bakkede arealer kan indgå. Det kan endvidere

UDKAST

indgå i vurderingen, om landskabet i høj grad er friholdt for tekniske anlæg og nyere anlæg og installationer. Endvidere kan områdets herlighedsværdi i form af landskabets samspil med kulturelementer som hovedbygning, avlsbygninger og parkanlæg indgå i vurderingen, ligesom herregårds- eller godslandskabets sammenhæng med det omgivende landskab kan indgå. Endelig kan det indgå i vurderingen, om et herregårds- eller godslandskabs særlige kvalitet i sammenhæng med f.eks. en større og betydende turistattraktion har national eller regional betydning for vækst og turismeudvikling.

Forslaget ændrer ikke ved, at såvel planlovens øvrige regler som naturbeskyttelseslovgivningen og anden lovgivning gælder uændret og skal iagttages ved planlægning for vindmøller og solcelleanlæg i herregårds- eller godslandskaber.

Forslaget ændrer ikke de statslige myndigheders adgang til at fremsætte indsigelse, jf. planlovens § 29, med henvisning til andre forhold af national interesse, som vedrører vækst og erhvervsudvikling, natur- og miljøbeskyttelse, kulturarvs- og landskabsbevarelse eller hensyn til nationale og regionale anlæg eller regler og beslutninger efter planlovens § 3.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

2.3. Klima som national interesse

2.3.1. Gældende ret

Af planlovens § 29, stk. 1, fremgår, at indenrigs- og boligministeren skal fremsætte indsigelse over for et forslag til kommuneplan og ændringer til en kommuneplan, der ikke er i overensstemmelse med nationale interesser vedrørende vækst og erhvervsudvikling, natur- og miljøbeskyttelse, kulturarvs- og landskabsbevarelse, hensyn til nationale og regionale anlæg eller regler og beslutninger efter § 3. Pligten gælder dog ikke, hvis forholdet er af underordnet betydning.

Indenrigs- og boligministeren udøver indsigelsesbeføjelsen på vegne af samtlige statslige myndigheder. En indsigelse har den retsvirkning, at kommunalbestyrelsen ikke kan vedtage et planforslag endeligt, jf. planlovens § 28, stk. 1. Planforslaget kan først vedtages, når og hvis ministeren frafalder indsigelsen. Hvis forholdet er af underordnet betydning gælder pligten til at fremsætte indsigelse ikke.

Udtrykket »nationale interesser« dækker over forhold, som har interesse ud over kredsen af en kommunes indbyggere, og som typisk også har interesse for kommende generationer. Det er bl.a. en national interesse, at der planlægges for opsætning af vindmøller og for testcentre for vindmøller.

Beføjelsen i planlovens § 29, stk. 1, er eksempelvis anvendt til indsigelser mod byggeri i kystnærhedszonen, af hensyn til virksomheder af national interesse, for at sikre benyttelsesinteresser i forsyning, trafikanlæg og andre tekniske anlæg, friluftsliv og turisme samt sikre nationale interesser i det åbne land, som f.eks. landskab, geologi, natur, kulturarv, lavbundsarealer, oversvømmelse m.v.

Efter planlovens § 2 a offentliggør indenrigs- og boligministeren hvert fjerde år en oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen, herunder de interesser, der er fastlagt i medfør af planloven og lovgivningen i øvrigt. Oversigten kan ikke anses for udtømmende, men den sammenfatter de på offentliggørelsestidspunktet gældende krav til kommunernes planlægning, der følger af lovgivningen. Efter planlovens § 29, stk. 3, kan en minister fremsætte indsigelse mod et lokalplanforslag ud fra de særlige hensyn, som ministeren varetager. Beføjelsen tilkommer både centrale og decentrale myndigheder. Det fremgår af forarbejderne til § 29, stk. 3, at det som udgangspunkt er den pågældende minister, der fremsætter indsigelse, da det skal sikre, at de forhold, der gøres indsigelse mod, er af væsentlig national interesse.

UDKAST

2.3.2. Indenrigs- og Boligministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Varetagelse af klimahensyn i kommunernes planlægning er i dag ikke en national interesse, der skal varetages i medfør af planloven. Indenrigs- og boligministeren har derfor ikke adgang til at fremsætte indsigelse på vegne af en statslig myndighed mod forslag til en kommuneplan og ændringer til en kommuneplan, der eksempelvis planlægger en arealanvendelse på en måde, der vurderes ikke at varetage hensyn til udbygning af produktionen af vedvarende energi fra f.eks. vindmøller, solcelleanlæg eller fremtidige teknologier til produktion af vedvarende energi i form af grøn strøm.

Det foreslås, at § 29, stk. 1, ændres således, at klima indsættes i bestemmelsen. Herefter skal indenrigs- og boligministeren fremsætte indsigelse over for et forslag til kommuneplan og ændringer til en kommuneplan, hvis forslaget ikke er i overensstemmelse med nationale interesser vedrørende klimahensyn. Herved sidestilles den nationale interesse i klimahensyn med ministerens pligt til at fremsætte indsigelse, hvis et planforslag ikke er i overensstemmelse med de eksisterende nationale interesser vedrørende vækst og erhvervsudvikling, natur- og miljøbeskyttelse, kulturarvs- og landskabsbevarelse, hensyn til nationale og regionale anlæg eller regler og beslutninger efter § 3.

Staten vil herefter kunne sikre, at der i kommunernes kommuneplanlægning udpeges arealer til opstilling af vedvarende energikilder som f.eks. vindmøller og solcelleanlæg. De nationale interesser vedrørende klima vil blive beskrevet nærmere i den nævnte oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen.

Tilsvarende vil klima-, energi- og forsyningsministeren kunne varetage klimahensyn i forbindelse med kommunernes lokalplanlægning efter planloven § 29, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

2.4. Ophævelse af kravet om fuldtalligt nævn i Planklagenævnet

2.4.1. Gældende ret

Kapitel 3 i lov om Planklagenævnet, jf. lov nr. 1658 af 20. december 2016, regulerer Planklagenævnets sagsbehandling. Formanden eller en stedfortræder for denne kan på nævnets vegne træffe afgørelse i sager, der ikke indeholder spørgsmål af større eller principiel betydning, og i sager, hvis afgørelse alene beror på en retlig vurdering, jf. lovens § 4, stk. 1.

I sager, der ikke kan afgøres af formanden eller en stedfortræder for denne alene, skal Planklagenævnet være fuldtalligt, og nævnet træffer afgørelse ved almindeligt stemmeflertal på et møde eller ved skriftlig behandling. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme i den enkelte sag udslagsgivende, jf. § 4, stk. 2.

2.4.2. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår af punkt 6 i Aftale af 15. juni 2022 om opfølgning på evaluering af planloven m.v., at aftalepartierne er enige om at gennemføre en forenkling og smidiggørelse af klagesagsprocesser, bl.a. ved at ophæve kravet om fuldtalligt nævn i Planklagenævnet samt sikre, at et fraværende medlem ikke må kunne have haft den afgørende stemme.

Erhvervsministeriet vurderer, at dette punkt i aftalen kan gennemføres ved en ændring af § 4, stk. 2, i lov om planklagenævnet, der regulerer nævnets afgørelsesmåde, således at kravet om fuldtalligt nævn ophæves, og der indføres en bestemmelse om afstemning, der sikrer, at det fraværende medlem får mulighed for at votere og stemme ved stemmelighed.

UDKAST

Det foreslås at ophæve § 4, stk. 2, i lov om Planklagenævnet og i stedet indsætte et nyt stk. 2-4, til regulering af nævnets afgørelsesmåde.

Det foreslås, at der indsættes et nyt § 4, stk. 2, hvorefter afgørelsen i sager, der afgøres af nævnet træffes på et møde, medmindre formanden finder det ubetænkeligt, at afgørelsen træffes af nævnet på skriftligt grundlag. Med forslaget kan formanden således beslutte, om afgørelsen i en konkret sag skal træffes på et møde eller på skriftligt grundlag. Det forudsættes, at nævnet som i dag i sin forretningsorden, jf. lovens § 10, kan fastsætte nærmere retningslinjer for, hvornår afgørelser træffes på henholdsvis møder og på skriftligt grundlag.

Det foreslås endvidere, at der indsættes et nyt § 4, stk. 3, hvorefter nævnet er beslutningsdygtigt, når mindst 10 af medlemmerne, herunder formanden, er til stede eller deltager i den skriftlige behandling af sagen. Bestemmelsen har til formål at sikre, at klagesagsbehandlingen ikke forsinkes af fravær hos et enkelt nævnsmedlem og derved at understøtte, at der er hurtige og smidige klageprocesser samt en effektiv opgavevaretagelse under hensyn til den fornødne retssikkerhed.

Bestemmelsen forudses kun undtagelsesvist at få betydning, idet de stedfortrædende nævnsmedlemmer (suppleanter) generelt forventes at kunne træde til, hvis et nævnsmedlem har forfald. Reglerne for beslutningsdygtighed forudsættes i øvrigt nærmere fastlagt i nævnets forretningsorden, jf. lovens § 10.

Det er op til formanden at sikre, at nævnet er beslutningsdygtigt i forhold til den konkrete sag.

Endelig foreslås det at indsætte et nyt § 4, stk. 4, hvorefter nævnets afgørelser træffes ved stemmeflerhed. Ved stemmelighed ved afstemning med 10 medlemmer foretages en skriftlig votering af det 11. medlem med henblik på at opnå stemmeflerhed.

Det foreslåede § 4, stk. 4, 1. pkt. svarer til den gældende bestemmelse om afstemning, mens 2. pkt. har til formål at sikre, at et fraværende medlem ikke vil kunne have den afgørende stemme i en konkret sag.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.5. Præcisering af hjemmel til begrænsning af prøvelsesadgangen i Planklagenævnet

2.5.1. Gældende ret

Ifølge § 12 a, stk. 1, i den tidligere lov om Natur- og Miljøklagenævnet, jf. lov nr. 580 af 18. juni 2012 om ændring af lov om Natur- og Miljøklagenævnet og forskellige andre love (Reform af klagesystemet på natur- og miljøområdet m.v.), kan nævnet begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over. Efter bestemmelsens stk. 2 kan nævnet endvidere begrænse sin efterprøvelse til de væsentligste forhold, hvis en klage indeholder flere klagepunkter.

I 2017 blev Natur- og Miljøklagenævnet nedlagt, og to nye klagenævn – Planklagenævnet og Miljø- og Fødevareklagenævnet – blev etableret. Den tidligere § 12 a blev gentaget i § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. lov nr. 1715 af 27. december 2017, men bestemmelsen blev ikke medtaget i lov om Planklagenævnet, jf. lov nr. 1658 af 20. december 2016.

2.5.2. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det er Erhvervsministeriets vurdering, at der har været tale om en forglemmelse, da den tidligere § 12 a i lov om Natur- og Miljøklagenævnet ikke blev medtaget i lov om Planklagenævnet. Det kan ikke kan antages at have været hensigten med opsplitningen af Natur- og Miljøklagenævnet, at der skulle ske en udvidelse af

UDKAST

prøvelsen i alle planklagesager, og dette er da heller ikke forudsat i sagsbehandlingsregler eller i forhold til nævnets sagsbehandlingstid og ressourcer i lovforslag nr. 42 af 26. oktober 2016 om forslag til lov om Planklagenævnet.

Det bemærkes, at Planklagenævnet – som tidligere Natur- og Miljøklagenævnet – er omfattet af officialprincippet. Herudover var bestemmelsen om adgang for nævnet til i visse sager at kunne koncentrere sagsbehandlingen om et enkelt klagepunkt en kodificering af nævnets egen hidtidige praksis.

Det er Erhvervsministeriets opfattelse, at det vil være hensigtsmæssigt, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse i lov om Planklagenævnet svarende til den tidligere § 12 a i lov om Natur- og Miljøklagenævnet og § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvor det præciseres, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over, og at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentlige forhold, hvis en klage indeholder flere klagepunkter.

Det foreslås, at der indsættes et nyt § 4 a, stk. 1, hvorefter nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over. Bestemmelsen svarer til den tidligere § 12 a i lov om Natur- og Miljøklagenævnet og til § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at nævnet i almindelighed skal tage stilling til de forhold, der er klaget over. Nævnet vil dog fortsat have mulighed for og efter omstændighederne pligt til at inddrage andre forhold end det, der er klaget over, f.eks. spørgsmål om overholdelse af gældende EU-ret. Nævnet kan således prøve andre dele af afgørelsen end de påklagede, ligesom nævnet kan oplyse sagen yderligere både i forhold til klagetemaet og til belysning af de elementer i afgørelsen, som nævnet ønsker at inddrage i klagesagsbehandlingen. Nævnet skal som udgangspunkt, jf. dog den foreslåede stk. 2, tage stilling til alle påstande og relevante anbringender, som klager gør gældende.

Det foreslås endvidere, at der indsættes et nyt § 4 a, stk. 2, hvorefter nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentlige forhold, hvis en klage indeholder flere klagepunkter. Bestemmelsen svarer til den tidligere § 12 a i lov om Natur- og Miljøklagenævnet og til § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvis en klage indeholder flere klagepunkter, kan nævnet indskrænke sig til alene at forholde sig til de væsentligste klagepunkter. Bestemmelsen ændrer ikke i den almindelige pligt til at oplyse sagen.

Det bør anføres i nævnets afgørelse, om den indklagede afgørelse indeholder yderligere væsentlige mangler, så risikoen for at gentage disse mindskes. Dette indebærer ikke en pligt til en fuldstændig gennemgang af sagen med henblik på at konstatere eventuelle øvrige væsentlige mangler ved afgørelsen. Det bør ligeledes anføres i afgørelsen, hvilke forhold nævnet har taget stilling til.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

2.6. Ansatte i Nævnenes Hus

2.6.1. Gældende ret

Nævnenes Hus blev oprettet som en selvstændig styrelse under Erhvervsministeriet med virkning fra den 1. januar 2017. Nævnenes Hus har bl.a. til opgave at sekretariatsbetjene en række uafhængige, domstolslignende klagenævn, herunder Planklagenævnet og Miljø- og Fødevareklagenævnet. Hensigten med etableringen af Nævnenes Hus var at skabe én indgang for klagesager og et stærkt, fagligt, juridisk miljø, der kan bidrage til en bedre og mere effektiv sagsbehandling i de forskellige nævn, herunder i situationer, hvor der f.eks. vedrørende det samme projekt klages over flere forskellige afgørelser hos forskellige nævn.

UDKAST

Med etableringen af Nævnenes Hus gik man således fra en konstruktion, hvor de medarbejdere, der sekretariatsbetjener de enkelte nævn, var ansat direkte under nævnene, til en konstruktion, hvor medarbejderne er ansat i Nævnenes Hus, der fungerer som fællessekretariat for de klagenævn, der er tilknyttet styrelsen. Konstruktionen med Nævnenes Hus som fællessekretariat er ikke reguleret nærmere.

2.6.2. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det er Erhvervsministeriets opfattelse, at der med oprettelsen af et fællessekretariat, hvor medarbejderne er ansat i Nævnenes Hus og ikke i de enkelte nævn, ikke er sket en ændring i forhold til de opgaver mv., som medarbejderne kan udføre for nævnene. Medarbejderne i Nævnenes Hus sidestilles således i deres opgavevaretagelse med medarbejdere ansat direkte i nævnene. Erhvervsministeriet finder dog, at det vil være hensigtsmæssigt, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse herom i lov om Planklagenævnet og lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Det fremgår af punkt 6 i Aftale af 15. juni 2022 om opfølgning på evaluering af planloven m.v., at aftalepartierne er enige om at gennemføre en forenkling og smidiggørelse af opgaveløsningen i Nævnenes Hus, bl.a. ved at fuldtidsansatte medarbejdere i Nævnenes Hus får mulighed for at repræsentere Planklagenævnet og Miljø- og Fødevareklagenævnet i retssager, herunder møde i retten. Erhvervsministeriet vurderer, at dette punkt i aftalen kan gennemføres ved at indsætte den nævnte udtrykkelige bestemmelse.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i § 10, stk. 3, i lov om Planklagenævnet og § 14, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvorefter ansatte i Nævnenes Hus varetager deres opgaver for nævnet, som var de organisatorisk ansat direkte i nævnet.

Forslaget indebærer, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse, der præciserer, at ansatte i Nævnenes Hus i deres opgavevaretagelse stilles, som var de ansat direkte i de enkelte nævn. Medarbejdere i Nævnenes Hus kan således udføre opgaver for nævnene, som forudsætter et ansættelsesmæssigt tilknytningsforhold. F.eks. kan medarbejdere i Nævnenes Hus, der er ansat for en periode, der ikke må være kortere end 1 måned og ikke er ansat med det særlige formål at møde i retten, repræsentere Planklagenævnet og Miljø- og Fødevareklagenævnet i retssager, herunder møde i retten, jf. retsplejelovens § 260, stk. 3, nr. 4.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 3, og § 3, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har til formål at give bedre muligheder for at varetage klimahensyn i den fysiske planlægning og herunder give kommunerne bedre muligheder for at planlægge for opstilling af vindmøller og solceller. Lovforslaget har endvidere til formål at effektivisere klagesagsbehandlingen.

Lovforslaget pålægger ikke kommunerne nye opgaver og har derfor ikke økonomiske eller implementeringsmæssige konsekvenser for kommunerne.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller implementeringsmæssige konsekvenser for staten.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller implementeringsmæssige konsekvenser for regionerne.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

UDKAST

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har til formål at give bedre muligheder for at varetage klimahensyn i den fysiske planlægning og herunder give kommunerne bedre muligheder for at planlægge for opstilling af vindmøller og solceller. Lovforslaget har endvidere til formål at effektivisere klagesagsbehandlingen. Lovforslaget har derfor ikke i sig selv klimamæssige konsekvenser, men forventes ved kommunernes brug af de nye planlægningsmuligheder og ved en efterfølgende implementering af den kommunale planlægning samt ved en effektivisering af klagesagsbehandlingen at have positive konsekvenser for klimaet.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har til formål at give bedre muligheder for at varetage klimahensyn i den fysiske planlægning og herunder give kommunerne bedre muligheder for at planlægge for opstilling af vindmøller og solceller. Lovforslaget har derfor ikke i sig selv miljø- eller naturmæssige konsekvenser, men forventes ved kommunernes brug af de nye planlægningsmuligheder og ved en efterfølgende implementering af den kommunale planlægning samt ved en effektivisering af klagesagsbehandlingen at have positive konsekvenser for miljø og natur.

Implementering af kommunal planlægning for opstilling af vindmøller og solceller i visse herregårds- og godslandskaber vil påvirke de pågældende landskaber negativt, idet mange af landskaberne generelt er kendetegnede ved at være friholdt for tekniske anlæg.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den ... til den ... været sendt i

høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

.....

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)

UDKAST

Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen EU-retlige aspekter	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	X Nej

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af planlovens § 1, stk. 1, at loven har til formål at sikre en sammenhængende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen, medvirker til at værne om landets natur og miljø og skaber gode rammer for vækst og udvikling i hele landet, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag med respekt for menneskets livsvilkår, bevarelse af dyre- og planteliv og øget økonomisk velstand.

Af § 1, stk. 2, fremgår en række nærmere hensyn, som loven særligt tilsigter at varetage, herunder at biodiversiteten understøttes, og at forurening af luft, vand og jord samt støjulemper forebygges.

Klima er ikke nævnt i § 1, stk. 1 og 2.

UDKAST

Der er i planloven forskellige krav til kommunernes planlægning for klimatilpasning, men da klima ikke indgår i formålsbestemmelsen, er det ikke muligt for kommunerne særskilt at varetage klimahensyn, dvs. at modvirke og reducere udledning af drivhusgasser, i deres planlægning efter planloven.

Det følger af den foreslåede ændring af planlovens *§ 1, stk. 1*, at ordene "samt klima" indsættes i planlovens formålsbestemmelse efter ordet "miljø". Det følger herefter af formålsbestemmelsen i § 1, stk. 1, at loven skal sikre en sammenhængende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen, medvirker til at værne om landets natur og miljø samt klima og skaber gode rammer for vækst og udvikling i hele landet, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag med respekt for menneskets livsvilkår, bevarelse af dyre- og planteliv og øget økonomisk velstand.

Med den foreslåede ændring vil varetagelsen af klimahensyn indgå i lovens formålsbestemmelse på linje med natur og miljø samt vækst og udvikling m.v.

Den foreslåede ændring vil give mulighed for ved planlægning og administration efter planloven at varetage klimahensyn, dvs. at varetage ønsket om at forebygge udledning af drivhusgasser, som i denne sammenhæng er en samlebetegnelse for luftarter, der bidrager til drivhuseffekten.

Med den foreslåede ændring vil planlægningen m.v. kunne begrundes i varetagelsen af klimahensyn, dog under fortsat hensyntagen til øvrige relevante planlægningsmæssige forhold, proportionalitet og andre, mere detaljerede regler.

Den foreslåede ændring af formålsbestemmelsen vil herunder sikre, at det ligger inden for planlovens formål at varetage klimahensyn ved anvendelse af landsplanbeføjelser efter planloven, jf. lovens § 3, og i forbindelse med statens varetagelse af de nationale interesser i den kommunale planlægning, jf. lovens § 29. Der henvises i den sammenhæng til lovforslagets § 1, nr. 2, om klima som en national interesse.

Den foreslåede ændring vil desuden gøre det muligt for kommunerne at varetage klimahensyn som et lovligt hensyn i deres planlægning og herved medvirke til en reduktion af udledningen af drivhusgasser.

En ændring af formålsbestemmelsen som foreslået vil endvidere være en forudsætning for, at kommunerne senere kan gives flere muligheder for særskilt at varetage klimahensyn i især lokalplanlægningen og herved medvirke til en reduktion af udledningen af drivhusgasser. Den foreslåede ændring af formålsbestemmelsen vil ikke i sig selv give mulighed for i lokalplanlægningen at fastsætte nye typer af bindende krav, som ikke ligger inden for planlovens § 15, stk. 2. Planlovens § 15, stk. 2, dvs. det såkaldte lokalplankatalog angiver udtømmende, hvilke forhold en kommune kan fastsætte lokalplanbestemmelser for. Den foreslåede ændring af formålsbestemmelsen vil således ikke i sig selv kunne begrunde lokalplanlægning med krav om f.eks. opsætning af solceller på ny bebyggelse, for så vidt det ikke ligger inden for de gældende regler i § 15, stk. 2.

Baggrunden for den foreslåede ændring er et politisk ønske om at sikre, at planloven kan medvirke til at varetage hensyn til klima på linje med hensyn til natur og miljø samt vækst og udvikling, herunder at skabe grundlag for, at klima kan inddrages i de nationale interesser, som staten fører tilsyn med, jf. lovforslagets § 1, nr. 2.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 2, og pkt. 2.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det fremgår af planlovens § 1, stk. 1, at loven har til formål at sikre en sammenhængende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen, medvirker til at værne om landets natur og miljø og skaber gode rammer for vækst og udvikling i hele landet, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag med respekt for menneskets livsvilkår, bevarelse af dyre- og planteliv og øget økonomisk velstand.

UDKAST

Det fremgår af planlovens § 1, stk. 2, at loven særligt tilsigter en række nærmere angivne forhold, herunder at biodiversiteten understøttes, og at forurening af luft, vand og jord samt støjulemper forebygges.

Klima er ikke nævnt i planlovens § 1, stk. 1 og 2.

Det følger af den foreslåede ændring af planlovens *§ 1, stk. 2, nr. 5*, at der efter ordene "og at" indsættes "udledning af drivhusgasser,". Det følger herefter af planlovens § 1, stk. 2, nr. 5, at loven særlig tilsigter, at biodiversiteten understøttes, og at udledning af drivhusgasser, forurening af luft, vand og jord samt støjulemper forebygges.

Ændringen skal ses i sammenhæng med forslaget om, at klima indsættes i planlovens formålsbestemmelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Med den foreslåede ændring af § 1, stk. 2, nr. 5, vil det blive præciseret, at varetagelsen af hensyn til klima særligt tilsiger at forebygge udledning af drivhusgasser, og fremgå udtrykkeligt, at forebyggelse af udledning af drivhusgasser indgår som et forhold, som loven særligt tilsigter at varetage, på linje med forebyggelse af forurening af luft, vand og jord samt støjulemper. Forebyggelse af udledning af drivhusgasser kan fx ske ved planlægning for vedvarende energianlæg, der erstatter fossile energikilder. Drivhusgasser er i denne sammenhæng en samlebetegnelse for luftarter, der bidrager til drivhuseffekten, navnlig kuldioxid (CO_2).

Planlægning og administration efter planloven vil herefter kunne begrundes i ønsket om at varetage klimahensyn og særligt at forebygge udledning af drivhusgasser, dog under fortsat hensyntagen til øvrige relevante planlægningsmæssige forhold, proportionalitet og andre, mere detaljerede regler.

Baggrunden for den foreslåede ændring er et politisk ønske om at sikre, at planloven kan medvirke til at varetage hensyn til klima på linje med hensyn til natur og miljø samt vækst og udvikling, herunder at skabe grundlag for, at klima kan inddrages i statens varetagelse af de nationale interesser, jf. lovforslagets § 1, nr. 2.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 1, og pkt. 2.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 16, skal en kommuneplan indeholde retningslinjer for sikring af landskabelige bevaringsværdier og beliggenheden af områder med landskabelig værdi, herunder større, sammenhængende landskaber.

Det foreslås, at der efter ordet "landskaber," indsættes "dog med mulighed for planlægning for opstilling af vindmøller og solceller i landskaber, der kan karakteriseres som herregårdslandskaber eller godslandskaber" Det følger herefter af planlovens *§ 11 a, stk. 1, nr. 16,* at kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for sikring af landskabelige bevaringsværdier og beliggenheden af områder med landskabelig værdi, herunder større, sammenhængende landskaber, dog med mulighed for planlægning for opstilling af vindmøller og solceller i landskaber, der kan karakteriseres som herregårdslandskaber eller godslandskaber. Herregårdslandskaber og godslandskaber kortlægges på baggrund af de samme landskabsmæssige karaktertræk.

Den foreslåede ændring vedrører således alene muligheden for opstilling af vindmøller og solceller i de pågældende landskaber og ikke andre former for byggeri og anlæg.

Den foreslåede ændring af planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 16, vil indebære, at kravet om, at kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for sikring af landskabelige bevaringsværdier og beliggenheden af områder med landskabelig værdi, herunder større, sammenhængende landskaber, lempes for så vidt angår landskaber, der kan karakteriseres som herregårdslandskaber eller godslandskaber.

UDKAST

Med den foreslåede ændring vil kommunerne få mulighed for, men ikke pligt til at planlægge for opstilling af vindmøller og solceller i landskaber, der kan karakteriseres som herregårdslandskaber eller godslandskaber, hvis kommunen efter en samlet vurdering finder det hensigtsmæssigt. En sådan planlægning vil kunne gennemføres uanset indholdet af de kommuneplanretningslinjer, der måtte være fastsat efter § 11 a, stk. 1, nr. 16. En udpegning i kommuneplanlægningen vil således ikke i sig selv være til hinder for planlægning for opstilling af vindmøller og solcelleanlæg i landskaber, der kan karakteriseres som herregårdslandskaber eller godslandskaber.

Bevaringsværdige landskaber og større, sammenhængende landskaber, herunder landskaber, der kan karakteriseres som herregårdslandskab eller godslandskab, kan alt efter den konkrete lokalisering og beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt endvidere være omfattet af andre regler i planloven og af naturbeskyttelseslovens og skovlovens regler m.v.

Forslaget ændrer ikke ved, at planlovens øvrige regler, naturbeskyttelseslovgivningen, herunder regler om fredning og om beskyttelse af arter og naturtyper, og anden lovgivning gælder uændret og skal iagttages ved planlægning for vindmøller og solcelleanlæg i herregårds- eller godslandskaber, der er udpeget i kommuneplanlægningen.

Med den foreslåede ændring vil der som udgangspunkt ikke kunne gøres indsigelse efter planlovens § 29, stk. 1, mod kommuneplanlægning for vindmøller eller solceller i landskaber, der kan karakteriseres som herregårds- eller godslandskaber, med henvisning til varetagelse af nationale interesser i at bevare sådanne landskabelige værdier. Staten vil fortsat efter omstændighederne skulle gøre indsigelse, hvis det af andre grunde vurderes, at der er tale om et værdifuldt landskab af national interesse - f.eks. en ådal – uanset, om landskabet tillige kan karakteriseres som et herregårds- eller godslandskab.

Da forslaget har til formål at åbne mulighed for planlægning af vindmøller og solceller i sådanne landskaber - og da også statens varetagelse af nationale interesser efter planlovens § 29, stk. 3, vedrørende landskabelige værdier sker på baggrund af den nationale interesse vedrørende landskab - vil der som udgangspunkt heller ikke efter planlovens § 29, stk. 3, kunne gøres indsigelse mod lokalplanlægning for vindmøller eller solceller i landskaber, der kan karakteriseres som herregårds- eller godslandskaber med henvisning til de særlige hensyn, ministeren varetager, til bevarelse af disse landskabelige værdier. Staten vil fortsat efter omstændighederne kunne gøre indsigelse, hvis det af andre grunde vurderes, at der er tale om et værdifuldt landskab af national interesse – f.eks. en ådal – uanset, om landskabet tillige kan karakteriseres som herregårdslandskab eller godslandskab.

Indenrigs- og boligministeren vil dog efter omstændighederne skulle gøre indsigelse efter planlovens § 29, stk. 1, mod et kommuneplanforslag, hvis det pågældende område kan karakteriseres som et herregårdslandskab eller godslandskab af en særlig kvalitet. Indenrigs- og boligministeren vil endvidere efter omstændighederne kunne gøre indsigelse efter planlovens § 29, stk. 3, mod et lokalplanforslag, hvis det pågældende område kan karakteriseres som et herregårdslandskab eller godslandskab af en særlig kvalitet.

Det vil efter både § 29, stk. 1 og stk. 3, være indenrigs- og boligministerens kompetence at afveje den nationale interesse i bevarelse af et herregårdslandskab eller godslandskab af en særlig kvalitet over for den nationale interesse i udbygning af vedvarende energi.

Et landskab af en særlig kvalitet kan f.eks. være et herregårds- eller godslandskab, som markant illustrerer herregårdens eller godsets historie ved at rumme store, sammenhængende flader af landbrugsarealer indrammet af tydelige skovbryn, ligesom indslag af søer og bakkede arealer kan indgå. Det kan endvidere indgå i vurderingen, om landskabet i høj grad er friholdt for tekniske anlæg og nyere anlæg og installationer. Endvidere kan områdets herlighedsværdi i form af landskabets samspil med kulturelementer som hovedbygning, avlsbygninger og parkanlæg indgå i vurderingen ligesom landskabets sammenhæng med det

UDKAST

omgivende kulturlandskab kan indgå. Endelig kan det indgå i vurderingen, om et herregårds- eller godslandskabs særlige kvalitet i sammenhæng med f.eks. en større og betydende turistattraktion har national eller regional betydning for vækst og turismeudvikling.

Forslaget ændrer ikke de statslige myndigheders adgang til at fremsætte indsigelse, jf. planlovens § 29, med henvisning til andre forhold af national interesse, som vedrører vækst og erhvervsudvikling, natur- og miljøbeskyttelse, kulturarvs- og landskabsbevarelse eller hensyn til nationale og regionale anlæg eller regler og beslutninger efter planlovens § 3.

Der henvises i øvrigt til lovforslaget § 1, nr. 3, og pkt. 2.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det fremgår af planlovens § 29, stk. 1, at indenrigs- og boligministeren skal fremsætte indsigelse over for et forslag til kommuneplan og ændringer til en kommuneplan, der ikke er i overensstemmelse med nationale interesser vedrørende vækst og erhvervsudvikling, natur- og miljøbeskyttelse, kulturarvs- og landskabsbevarelse, hensyn til nationale og regionale anlæg eller regler og beslutninger efter § 3. Pligten gælder dog ikke, hvis forholdet er af underordnet betydning.

Indenrigs- og boligministeren udøver indsigelsesbeføjelsen på vegne af samtlige statslige myndigheder. En indsigelse har den retsvirkning, at kommunalbestyrelsen ikke kan vedtage et planforslag endeligt, jf. planlovens § 28, stk. 1. Planforslaget kan først vedtages, når og hvis ministeren frafalder indsigelsen. Hvis forholdet er af underordnet betydning, gælder pligten til at fremsætte indsigelse ikke.

Udtrykket »nationale interesser« dækker over forhold, som har interesse ud over kredsen af en kommunes indbyggere og som typisk også har interesse for kommende generationer.

Nationale interesser er ved en lovændring fra 2017, jf. lov nr. 668 af 8. juni 2017 om ændring af lov om planlægning, lov om naturbeskyttelse og lov om aktindsigt i miljøoplysninger (Modernisering af planloven, bedre rammer for kommuner, borgere og virksomheder i hele landet), afgrænset til at omfatte vækst og udvikling, natur- og miljøbeskyttelse, kulturarvs- og landskabsbevarelse hensyn til nationale og regionale anlæg eller regler og beslutninger efter lovens § 3.

Efter planlovens § 2 a offentliggør indenrigs- og boligministeren hvert fjerde år en oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen, herunder de interesser, der er fastlagt i medfør af planloven og lovgivningen i øvrigt. Oversigten kan ikke anses for udtømmende, men den sammenfatter de på offentliggørelsestidspunktet gældende krav til kommunernes planlægning, der følger af lovgivningen.

Varetagelse af klimahensyn i kommunernes planlægning er i dag ikke en national interesse, der skal varetages i medfør af indsigelsesbeføjelserne efter § 29, stk. 1. Indenrigs- og boligministeren har derfor ikke adgang til i medfør af § 29, stk. 1, at fremsætte indsigelse på vegne af en statslig myndighed mod forslag til en kommuneplan og ændringer af en kommuneplan begrundet i klimahensyn. Efter gældende regler er der f.eks. ikke grundlag for en indsigelse mod et forslag til kommuneplanlægning for en arealanvendelse, der vurderes ikke at varetage hensyn til en nødvendig udbygning af produktionen af vedvarende energi fra f.eks. vindmøller, solcelleanlæg eller fremtidige teknologier.

Det følger af den foreslåede ændring af planlovens *§ 29, stk. 1,* at ordene ”samt klima” indsættes efter ordet ”miljøbeskyttelse”. Det følger herefter af bestemmelsen i planlovens § 29, stk. 1, at indenrigs- og boligministeren skal fremsætte indsigelse over for et forslag til kommuneplan og ændringer til en kommuneplan, der ikke er i overensstemmelse med nationale interesser vedrørende vækst og erhvervsudvikling, natur- og miljøbeskyttelse samt klima, kulturarvs- og landskabsbevarelse, hensyn til

UDKAST

nationale og regionale anlæg eller regler og beslutninger efter § 3. Pligten gælder dog ikke, hvis forholdet er af underordnet betydning.

Den foreslåede ændring vil medføre, at indenrigs- og boligministeren skal fremsætte indsigelse efter § 29, stk. 1, over for forslag til kommuneplan og ændringer af en kommuneplan, hvis forslaget ikke er i overensstemmelse med de nationale interesser vedrørende klimahensyn.

Herved sidestilles den nationale interesse i klimahensyn med ministerens pligt til at fremsætte indsigelse, hvis et planforslag ikke er i overensstemmelse med de gældende nationale interesser vedrørende vækst og erhvervsudvikling, natur- og miljøbeskyttelse, kulturarvs- og landskabsbevarelse, hensyn til nationale og regionale anlæg eller regler og beslutninger efter § 3.

Staten vil herefter kunne sikre, at der i kommunernes kommuneplanlægning udpeges arealer til opstilling af vedvarende energikilder som f.eks. vindmøller og solcelleanlæg. De nationale interesser vedrørende klima vil blive beskrevet nærmere i den nævnte oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen.

Efter planlovens § 29, stk. 3, kan en minister fremsætte indsigelse mod et lokalplanforslag ud fra de særlige hensyn, som ministeren varetager. Det fremgår af forarbejderne til § 29, stk. 3, at det som udgangspunkt er den pågældende minister, der fremsætter indsigelse, da det skal sikre, at de forhold, der gøres indsigelse mod, er af væsentlig national interesse. Klima-, energi- og forsyningsministeren vil således kunne varetage klimahensyn i forbindelse med kommunernes lokalplanlægning efter planloven § 29, stk. 3.

Baggrunden for den foreslåede ændring er et politisk ønske om, at det sikres, at statens varetagelse af nationale interesser i den kommunale planlægning kan medvirke til at understøtte varetagelsen af hensyn til klima på linje med hensyn til natur- og miljøbeskyttelse samt vækst og udvikling.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 4, og pkt. 2.3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Kapitel 3 i lov om Planklagenævnet, jf. lov nr. 1658 af 20. december 2016, regulerer Planklagenævnets sagsbehandling. Efter lovens § 4, stk. 1, kan formanden eller en stedfortræder for denne på nævnets vegne træffe afgørelse i sager, der ikke indeholder spørgsmål af større eller principiel betydning, og i sager, hvis afgørelse alene beror på en retlig vurdering.

Efter § 4, stk. 2, skal Planklagenævnet i sager, der ikke kan afgøres af formanden eller en stedfortræder for denne alene være fuldtalligt. Nævnet træffer afgørelse ved almindeligt stemmeflertal på et møde eller ved skriftlig behandling. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme i den enkelte sag udslagsgivende.

Det foreslås at ophæve § 4, stk. 2, i lov om Planklagenævnet og i stedet indsætte et nyt stk. 2-4, til regulering af nævnets afgørelsesmåde.

Det foreslås, at der indsættes et nyt *stk. 2,* hvorefter afgørelsen i sager, der afgøres af nævnet træffes på et møde, medmindre formanden finder det ubetænkeligt, at afgørelsen træffes af nævnet på skriftligt grundlag. Forslaget indebærer, at formanden beslutter, om afgørelsen i en konkret sag skal træffes på et møde eller på skriftligt grundlag.

UDKAST

Det forudsættes, at nævnet som i dag i sin forretningsorden, jf. lovens § 10, kan fastsætte nærmere retningslinjer for, hvornår afgørelser træffes på henholdsvis møder og på skriftligt grundlag.

Det foreslås endvidere, at der indsættes et nyt *stk. 3,* hvorefter nævnet er beslutningsdygtigt, når mindst 10 af medlemmerne, herunder formanden, er til stede eller deltager i den skriftlige behandling af sagen.

Forslaget indebærer, at klagesagsbehandlingen ikke forsinkes af fravær hos et enkelt nævnsmedlem og derved understøtter, at der er hurtige og smidige klageprocesser samt en effektiv opgavevaretagelse under hensyn til den fornødne retssikkerhed.

Bestemmelsen forudses kun undtagelsesvist at få betydning, idet de stedfortrædende nævnsmedlemmer (suppleanter) generelt forventes at kunne træde til, hvis et nævnsmedlem har forfald. Reglerne for beslutningsdygtighed forudsættes i øvrigt nærmere fastlagt i nævnets forretningsorden, jf. lovens § 10.

Det er op til formanden at sikre, at nævnet er beslutningsdygtigt i forhold til den konkrete sag.

Endelig foreslås det at indsætte et nyt *stk. 4,* hvorefter nævnets afgørelser træffes ved stemmeflerhed. Ved stemmelighed ved afstemning med 10 medlemmer foretages en skriftlig votering af det 11. medlem med henblik på at opnå stemmeflerhed.

Det foreslåede § 4, stk. 4, 1. pkt. svarer til den gældende bestemmelse om afstemning, mens 2. pkt. har til formål at sikre, at et fraværende medlem ikke vil kunne have haft den afgørende stemme i en konkret sag.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter § 12 a, stk. 1, i den tidligere lov om Natur- og Miljøklagenævnet, jf. lov nr. 580 af 18. juni 2012 om ændring af lov om Natur- og Miljøklagenævnet og forskellige andre love (Reform af klagesystemet på natur- og miljøområdet m.v.), og § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. lov nr. 1715 af 27. december 2916, kan nævnet begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over. Efter bestemmelsens stk. 2 kan nævnet endvidere begrænse sin efterprøvelse til de væsentligste forhold, hvis en klage indeholder flere klagepunkter. Den gældende lov om Planklagenævnet indeholder ikke en udtrykkelig bestemmelse om begrænsning af nævnets prøvelse.

Det foreslås, at der indsættes en ny § 4 a i lov om Planklagenævnet om begrænsning af nævnets prøvelse.

Det foreslås, at der indsættes en ny *§ 4 a, stk. 1*, hvorefter nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over. Bestemmelsen svarer til den tidligere § 12 a i lov om Natur- og Miljøklagenævnet og til § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Forslaget indebærer, at nævnet i almindelighed skal tage stilling til de forhold, der er klaget over. Nævnet vil dog fortsat have mulighed for og efter omstændighederne pligt til at inddrage andre forhold end det, der er klaget over, f.eks. spørgsmålet om overholdelse af gældende EU-ret. Nævnet kan således prøve andre dele af afgørelsen end de påklagede, ligesom nævnet kan oplyse sagen yderligere både i forhold til klagetemaet og til belysning af de elementer i afgørelsen, som nævnet ønsker at inddrage i klagesagsbehandlingen. Nævnet skal som udgangspunkt, jf. dog den foreslåede stk. 2, tage stilling til alle påstande og relevante anbringender, som klager gør gældende.

Prøvelsesintensiteten vil kunne variere, idet nævnet må sondre mellem om det, der konkret skal efterprøves, er 1. instansens anvendelse af retsreglerne, sagens faktiske grundlag eller afgørelsens hensigtsmæssighed og rimelighed (herunder også afgørelsens proportionalitet). Som udgangspunkt foretager nævnet fuld

UDKAST

efterprøvelse af 1. instansens afgørelse (dvs. efterprøver både retlige og faktiske spørgsmål), medmindre der i den enkelte sektorlov er særligt fastsatte begrænsninger i denne del af prøvelsen. Udgangspunktet ved prøvelsen af sagens faktum er officialprincippet, og nævnet kan vælge at lægge 1. instansens fastlæggelse af faktum uprøvet til grund, medmindre faktum bestrides, der foreligger nye oplysninger eller hvis nævnet finder, at oplysningen af sagen i 1. instans har været utilstrækkelig i forhold til de retsregler, som nævnet anser for relevante for sagen. For nævnsprøvelse af afgørelsernes hensigtsmæssighed, rimelighed, formålstjenlighed mv. inden for de relevante regler gælder, at nævnet kan efterprøve disse elementer fuldt ud, medmindre lovgivningen indeholder en særlig begrænsning. Men nævnet kan også udvise konkret tilbageholdenhed, f.eks. når 1. instansen har en særlig ekspertise eller lokalkendskab, eller når 1. instansen, f.eks. en kommunalbestyrelse, har et politisk mandat, forudsat dette aspekt er relevant i henhold til det konkrete retsgrundlag.

Det foreslås endvidere, at der indsættes et nyt *§ 4 a, stk. 2,* hvorefter nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentlige forhold, hvis en klage indeholder flere klagepunkter. Bestemmelsen svarer til den tidligere § 12 a i lov om Natur- og Miljøklagenævnet og til § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Forslaget indebærer, at hvis en klage indeholder flere klagepunkter, kan nævnet indskrænke sig til alene at forholde sig til de væsentligste klagepunkter. Bestemmelsen ændrer ikke i den almindelige pligt til at oplyse sagen.

Det bør anføres i nævnets afgørelse, om den indklagede afgørelse indeholder yderligere, væsentlige mangler, så risikoen for at gentage disse mindskes. Dette indebærer ikke en pligt til en fuldstændig gennemgang af sagen med henblik på at konstatere eventuelle øvrige væsentlige mangler ved afgørelsen. Det bør ligeledes anføres i afgørelsen, hvilke forhold nævnet har taget stilling til.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Nævnenes Hus fungerer som fællessekretariat for de klagenævn, der er tilknyttet styrelsen. De medarbejdere, der betjener bl.a. Planklagenævnet, er således ansat i Nævnenes Hus og ikke direkte i nævnet. Konstruktionen med Nævnenes Hus som fællessekretariat er ikke reguleret nærmere.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i § 10, stk. 3, i lov om Planklagenævnet, hvorefter ansatte i Nævnenes Hus varetager deres opgaver for nævnet, som var de organisatorisk ansat direkte i nævnet.

Forslaget indebærer, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse, der præciserer, at ansatte i Nævnenes Hus i deres opgavevaretagelse stilles, som var de ansat direkte i Planklagenævnet. Medarbejdere i Nævnenes Hus kan således udføre opgaver for Miljø- og Fødevareklagenævnet, som forudsætter et ansættelsesmæssigt tilknytningsforhold. F.eks. kan medarbejdere i Nævnenes Hus, der er ansat for en periode, der ikke må være kortere end 1 måned og ikke er ansat med det særlige formål at møde i retten, repræsentere Planklagenævnet i retssager, herunder møde i retten, jf. retsplejelovens § 260, stk. 3, nr. 4.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til nr. 1

UDKAST

Nævnenes Hus fungerer som fællessekretariat for de klagenævn, der er tilknyttet styrelsen. De medarbejdere, der betjener bl.a. Miljø- og Fødevareklagenævnet, er således ansat i Nævnenes Hus og ikke direkte i nævnet. Konstruktionen med Nævnenes Hus som fællessekretariat er ikke reguleret nærmere.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i § 14, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvorefter ansatte i Nævnenes Hus varetager deres opgaver for nævnet, som var de organisatorisk ansat direkte i nævnet. Forslaget indebærer, at der indsættes en udtrykkelig bestemmelse, der præciserer, at ansatte i Nævnenes Hus i deres opgavevaretagelse stilles, som var de ansat direkte i Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Medarbejdere i Nævnenes Hus kan således udføre opgaver for Miljø- og Fødevareklagenævnet, som forudsætter et ansættelsesmæssigt tilknytningsforhold. F.eks. kan medarbejdere i Nævnenes Hus, der er ansat for en periode, der ikke må være kortere end 1 måned og ikke er ansat med det særlige formål at møde i retten, repræsentere Miljø- og Fødevareklagenævnet i retssager, herunder møde i retten, jf. retsplejelovens § 260, stk. 3, nr. 4.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Det foreslås i *stk. 1*, at loven skal træde i kraft den 1. januar 2023.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, da planloven ikke gælder for Færøerne og Grønland, jf. herved § 70 i lov om planlægning.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. herved § 19 i lov om Planklagenævnet.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. herved § 95 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering	*Lovforslaget*
	§ 1 I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1157 af 1. juli 2020, som ændret ved § 6 i lov nr. 1833 af 8. december 2020 og § 2 i lov nr. 573 af 10. maj 2022, foretages følgende ændringer:

UDKAST

§ 1. Loven skal sikre en sammenhængende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen, medvirker til at værne om landets natur og miljø og skaber gode rammer for vækst og udvikling i hele landet, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag med respekt for menneskets livsvilkår, bevarelse af dyre- og planteliv og øget økonomisk velstand. *Stk. 2.* ---	**1.** I *§ 1, stk. 1,* indsættes efter »miljø«: »samt klima«.
§ 1. --- *Stk. 2.* Loven tilsigter særlig, 1-4) --- 5) at biodiversiteten understøttes, og at forurening af luft, vand og jord samt støjulemper forebygges, 6) --- *Stk. 3.* ---	**2.** I *§ 1, stk. 2, nr. 5,* indsættes efter »og at«: »udledning af drivhusgasser,«.
§ 11 a. *Stk. 1.* Kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for..... 1-15) --- 16) sikring af landskabelige bevaringsværdier og beliggenheden af områder med landskabelig værdi, herunder større, sammenhængende landskaber, 17-29) --- *Stk. 2-13.* ---	**3.** I *§ 11 a, stk. 1, nr. 16,* indsættes efter »landskaber,«: » dog med mulighed for planlægning for opstilling af vindmøller og solceller i landskaber, der kan karakteriseres som herregårdslandskaber eller godslandskaber,«.
§ 29. Erhvervsministeren skal fremsætte indsigelse over for et forslag til kommuneplan og	

UDKAST

ændringer til en kommuneplan, der ikke er i overensstemmelse med nationale interesser vedrørende vækst og erhvervsudvikling, natur- og miljøbeskyttelse, kulturarvs- og landskabsbevarelse, hensyn til nationale og regionale anlæg eller regler og beslutninger efter § 3. Pligten gælder dog ikke, hvis forholdet er af underordnet betydning. *Stk. 2.* ---	**4.** I *§ 29, stk. 1,* indsættes efter »miljøbeskyttelse«: »samt klima«.
	§ 2 I lov om Planklagenævnet, jf. lov nr. 1658 af 20. januar 2016, foretages følgende ændringer:
§ 4.--- *Stk. 2.* I sager, der ikke kan afgøres af formanden eller en stedfortræder for denne alene, jf. stk. 1, skal Planklagenævnet være fuldtalligt, og nævnet træffer afgørelser ved almindeligt stemmeflertal på et møde eller ved skriftlig behandling. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme i den enkelte sag udslagsgivende.	**1.** *§ 4, stk. 2,* ophæves, og i stedet indsættes: »*Stk. 2.* I sager, der afgøres af nævnet, træffes afgørelsen på et møde, medmindre formanden finder det ubetænkeligt, at afgørelsen træffes af nævnet på skriftligt grundlag. *Stk. 3.* Nævnet er beslutningsdygtigt, når mindst 10 af nævnets 11 medlemmer, herunder formanden, er til stede eller deltager i den skriftlige behandling af sagen. *Stk. 4.* Nævnets afgørelse træffes ved stemmeflerhed. Ved stemmelighed ved afstemning med 10 medlemmer foretages en skriftlig votering af det

UDKAST

	11. medlem med henblik på at opnå stemmeflerhed.«
	2. Efter § 4 indsættes: »**§ 4 a.** Nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over. *Stk. 2.* Hvis en klage indeholder flere klagepunkter, kan nævnet begrænse sin prøvelse til de væsentlige forhold.«
§ 10. *Stk. 1.* --- *Stk. 2.* ---	**3.** I *§ 10* indsættes som *stk. 3*: »*Stk. 3.* Ansatte i Nævnenes Hus varetager deres opgaver for nævnet, som var de organisatorisk ansat direkte i nævnet.«
	§ 3 I lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. lov nr. 1715 af 27. december 2016, som ændret senest ved § 2 i lov nr. *[ændringen ifm. museumsloven, som endnu ikke fremgår af retsinfo med nummer]*, foretages følgende ændring:
§ 14. *Stk. 1.* ---	**1.** I *§ 14* indsættes som *stk. 2*: »*Stk. 2.* Ansatte i Nævnenes Hus varetager deres opgaver for nævnet, som var de organisatorisk ansat direkte i nævnet.«

UDKAST